



## Olgu Sunumu: Selofanlı Lam Yöntemi İle Alınan Örnekte Saptanan Akar<sup>+</sup>

M. Özlem Aycan\* , Metin Atambay\* , Orkun Şahsıvar\*\*, Ülkü Karaman\* , Nilgün Daldal\*

\*İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Parazitoloji AD, Malatya

\*\*Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi GKDC AD, Konya

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Parazitoloji Anabilim Dalı tarafından ilköğretim okullarında yapılan parazit hastalıkları taraması sırasında 9 yaşındaki bir erkek çocuğun selofanlı lam yöntemi ile perianal bölgesinden alınan örnekte canlı akar gözlenmiş ve bu akarın *Dermatophagoides pteronyssinus* erkeği olduğuna karar verilmiştir. Çocuğun evinden alınan toz örneklerinde bol miktarda akar ve vücut parçaları görülmüştür. Çocuğun ve babanın öyküsünde, allerjik astım şikayetlerinin olduğu öğrenilmiştir. Bağırsak parazitleri tanısı için kullanılan selofanlı lam yönteminde akar saptanabileceğinin hatırdta tutulması ve ev tozu akarlarının sadece ev tozunda değil, akarın yaşaması için yeterli koşulların sağlandığı yerlerde de olabileceği kanısına varılmıştır.

**Anahtar kelimeler:** Selofanlı Lam Yöntemi, *Dermatophagoides Pteronyssinus*

### A Case Report: Mite That Observed By Cellophane Tape Method

During a screening program of parasitic diseases performed in primary schools by Inonu University, Faculty of Medicine, Department of Parasitology; a mite was observed in the sample taken from the perianal region of a 9 years-old boy by cellophane tape method. The mite was identified as *Dermatophagoides pteronyssinus* male. Abundant amount of mites and body parts were seen in the dust samples taken from the boy's house. The boy and his father had history of allergy. In conclusion, it must be kept in mind that mites can be determined by cellophane tape method used for the diagnosis of intestinal parasites and that house dust mites can be present not only in house dust but also in other places where conditions are suitable for mites.

**Key words:** Cellophane Tape Slide, *Dermatophagoides Pteronyssinus*

+12. Ulusal Parazitoloji Kongresinde (24-28 Eylül 2001, Elazığ) sunulmuştur.

Günümüzde allerjik hastalıklar giderek artmakta olup, özellikle çocukların sağlığını ciddi şekilde etkilemektedir. Solunum sisteminin iki büyük allerjik hastalığı olan bronşial astım ve allerjik rinit etiolojisinde rol oynayan çeşitli allerjenler arasında ev tozlarının büyük önemi olduğu 1922'lerden beri bilinmektedir.<sup>1,2</sup> Ev tozlarının en önemli allerjik komponenti ise ev tozu akarlarıdır. Ev tozunda en sık rastlanılanları *Dermatophagoides pteronyssinus* ve *D. farinae* türleridir.<sup>3,4</sup> Bunlar yatak odalarında, oturma odalarında, halılarda, battaniyelerde, eski eşyalarda ve çocukların oyuncaklarında sık olarak bulunurlar. Akarların yaşamları için gerekli olan optimum şartlar 25°C sıcaklık ve %70-80 nemdir. Canlı akarların dışında onların vücut parçaları ve dışkılarının da allerjiye neden oldukları saptanmıştır.<sup>5-7</sup>

Bu makalede bağırsak parazitleri tanısı için uygulanan selofanlı lam yönteminde saptanan akar olgusu sunulmuştur.

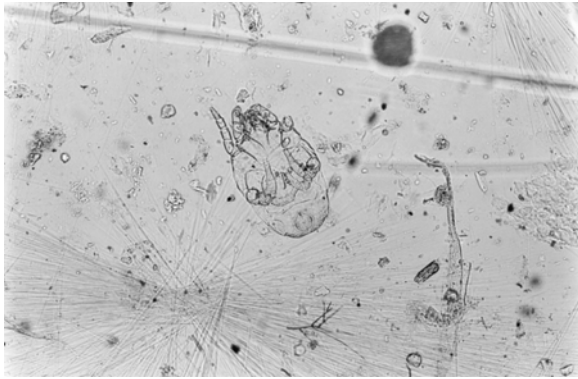
### OLGU

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Parazitoloji Anabilim Dalı tarafından bağırsak parazitleri taraması için gidilen bir ilköğretim okulunda 9 yaşındaki bir çocukta uygulanan selofanlı lam yönteminde canlı akar saptanmıştır. Akar hoyer eriyiği ile kalıcı preparat haline getirilerek morfolojik olarak incelenmiş ve sonuçta ev tozunda bulunan bir akar türü olan *Dermatophagoides pteronyssinus* (♂) olduğuna karar verilmiştir (Resim 1).

Çocuktan alınan dışkıda parazite rastlanmamıştır. Akar taraması için çocuğun evinden toz örneği almaya gidildiğinde aile ile yapılan görüşmede çocukta allerjik astım şikayeti, babanın da bronşial astım hastası olduğu öğrenilmiştir.

Ev tozu, doymuş tuzlu suda yüzdürme <sup>1</sup> ve laktik asitle çöktürme yöntemi <sup>6</sup> ile incelenmiş, preparasyonlarda canlı akar ve bol miktarda akar vücut parçaları gözlenmiştir. Aileye ev tozu akarlarından korunmaya yönelik bilgi verilmiştir.

**Resim 1.** *Dermatophagoides pteronyssinus* (♂)



## TARTIŞMA

Ev tozu akarları insanların yakın çevrelerinde, döşemelerde, minderlerin altında, yatak odalarında, çocukların tüylü oyuncaklarında ve yaşamaları için uygun olan her türlü ortamda bulunabilirler. Olgumuzda akar, okul taramasında bir çocukta parazit muayenesi için uygulanan selofanlı lam yöntemi ile alınan anal materyalde saptanmıştır. Benzer bir çalışmada Akısü ve ark.<sup>8</sup> gaita tutamama şikayeti olan 8 yaşındaki bir hastadan istenen parazit muayenesinde 3 defa selofanlı lam yöntemi ile alınan anal materyalde çok miktarda canlı akar ve yumurtalarına rastlanmışlardır.

Güngör ve ark.<sup>7</sup> Isparta'da yaptıkları bir çalışmada allerjik şikayetleri olan kişilerde etken olarak ev tozu akarlarından şüpheleniliyorsa, akar araştırmasının evlerle birlikte çalıştıkları mekanlarda da yapılmasının faydalı olabileceğini belirtmişlerdir. Budak <sup>9</sup> 1988 yılında yaptığı bir çalışmada, allerjik rinit, allerjik konjunktivit, allerjik ürtiker ve astım gibi yakınmaları

olan kişilerin ev tozlarını incelemiş, %80.9 oranında akar saptamıştır.

Aygan ve Özçelik <sup>10</sup> Sivas'ta evlerden, halı ve kilim atölyelerinden ve bunların satışa sunulduğu mekanlardan alınan 50 toz örneğinden ev tozu akarlarının varlığını ve akarların atopik allerjideki rolünü araştırmışlardır. Örnek alınan 24 evin 13'ünde allerji şikayetleri olan kişilerin yaşadığı bildirilmiş olup alınan toz örneklerin direkt yöntem, doymuş tuzlu suda yüzdürme ve laktik asitle incelenmesiyle 4'ünde akar saptanmıştır. Allerji sorunları olmayan kişilerin ev tozlarının incelenmesinde de 3'ünde akar görülmüştür.

Olgumuzda anal materyalinde akar saptanan öğrencide bağırsak paraziti görülmemiş ve ailesi ile yapılan görüşme sonucu çocuğun allerjik astım hastası olduğu öğrenilmiştir.

Sonuç olarak, akarlar yaşamaları için uygun ortam bulduklarında hızla çoğalarak allerjik sorunlara neden olduklarından, anal bant incelemesi sırasında akar görülebileceği de düşünülmeli, akar saptanan vakalara, oturdukları evlerin akarların yaşaması için elverişsiz hale getirilmesi amacıyla önerilerde bulunulmasının yararlı olacağı kanısına varılmıştır.

## KAYNAKLAR

1. Budak S, Solunum Sistemi Allerjilerine Neden Olabilen Akarlar (Acarina, Nitzsch, 1818) Üzerine Araştırmalar, Doçentlik Tezi, İzmir, 1981.
2. Budak S, Ev-Tozu Akar Allerjisi. *T. Parazitol. Derg.* 1992, 26(1):98-102.
3. House Dust Mites-Cause of Most Asthma, Nasal Allergy and Some Eczema <http://www.users.globalnet.co.uk/~aaif/mites.htm> 2001
4. Paufler P, Gebel T, Dunkelberg H, - Quantification of House Dust Mite Allergens in Ambient Air. *Rev Environ Health*, 2000, 16(1):65-80.
5. The House Dust Mite *Dermatophagoides pteronyssinus* <http://www-micro.msb.le.ac.uk/video/mite.html>2001
6. Özçelik S, Allerji ve Dermatit Nedeni Olabilen Akarlar. Parazitoloji'de Arthropod Hastalıkları ve Vektörler. (Özcel MA, Daldal N Ed.). *T. Parazitol. Derg.* 1997, No:13 s. (355-361).
7. Güngör Ç, Işık K, Cicioğlu B, Altıntaş K, Isparta'da Halı Atölyelerinde Ev Tozu Akarlarının Yaygınlığı Ve Dokumacılık Yapan Kadınlarda Allerjik Şikayetlerin Akarlarla İlişkisi. *T. Parazitol. Derg.* 1999, 23(1):32-34.
7. Akısü Ç, Açıköz M, Orhan V, Olgu sunumu: Selofanlı Lam Yöntemi ile Alınan Anal Materyalde Saptanan Bol Miktarda Akarlar. *T. Parazitol. Derg.* 2000, 24(1):40-42
8. Budak S, Ege Bölgesi'ndeki Ev Tozlarında Akar Faunası. *T. Parazitol. Derg.* 1988, 12(1-2):47-53.
9. Aygan Ç, Özçelik S, Sivas Yöresinde Ev Tozu Akarlarının Yaygınlığı ve Atopik Allerjideki Rolü. *T. Parazitol. Derg.* 2002, 26(2):186-191.

### Yazışma Adresi:

Yrd.Doç.Dr. Metin Atambay  
İnönü Üniv.Tıp Fakültesi  
Parazitoloji AD  
44069 Malatya  
Tel : 422 341 0660-4806